

Velja v Ljubljani in
po pošti:

pol leta . . . K 350—
pol leta . . . „ 180—
četrti leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 450—
pol leta . . . „ 240—
četrti leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I.
Telefon št. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znak. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
pololetno . . . 4 dolarje
triletno . . . 2 dolara

Ljubljana, po
poročila . . .
1 mm visok . . .
širok prosto . . .
za večkratn. dopust.

Socijalno-ekonomske odredbe ustave.

Beograd, 17. marca. (Izvirno poročilo.) Današnje sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Ninčič ob 4.30 po. dnevne. Pričela se je debata o členu 6, debate se udeležujejo poslanci dr. Šimrak, dr. Karamahmedović, Pavle Pavlovič in dr. Drinković. Člen 6 se glasi: Država se briga 1. za zaščito mater in male dece; 2. za zdravje svojih državljanov; 3. za pobijanje nalezljivih bolezni; 4. za brezplačno zdravniško pomoč, brezplačna zdravila in druga sredstva za obrambo zdravja. Nato čita posl. Demetrovič člen 7, ki se glasi: »Delo stoji pod zaščito države.« Pri temu členu govori več govornikov, ki poudarjajo, da mora biti ta člen bolj obširen. Minister Trifković brani načrt vlade, ki

je tudi sprejet. Posl. čita člen 8, ki se sprejme v redakciji vlade in se glasi: »Država podpira materijelno narodno zadržarstvo. Istotako podpira vlada materijelno ostala narodna gospodarska združenja, ki ne delajo za dobiček. Zadržarom in gospodarskim združenjem, oz. njihovim zvezam se daje prednost z enakimi pogoji pred drugimi podjetji. Odredi se poseben zakon o za-
držarstvu.« Člen 9 se sprejme v te-
kladni redakciji: »Posebno zakonodajstvo uredi poljoprivredno za-
varovanje.« Nato se sprejmeta še
člena 10 in 11. Zadnji, ki se sprejme
brez debate, govori o invalidih in
vojnih sirotah. — Seja se je končala
ob 8. zvečer. Prihodnja seja jutri
ob 3. popoldne.

Štajerski nemškutarji preprečili raz- mejno delo.

Maribor, 17. marca. (Izvirno poročilo.) Ker je dospel iz Pariza sklep veleposlaniške konference, da je naša severna meja med Sv. Pan-
kacijem in Sv. Duhom razvodnica
Drave in Sakove, se je podal tehnič-
ni odsek mariborske komisije na li-
ce mesta v Kaplo, da izvrši zameji-
čenje. Ko sta člana komisije dospela
na mesto, se je zbrala nahujskana
množica kakih 70 ljudi iz Kaple in
Avstrije, ter je hotela preprečiti de-
lo inženjerjev Leiksnerja in Pitami-
ca. Navzoči zastopnik občine šolski

vođa Ernest, ni mogel ljudstva po-
miriti. Čuli so se hrupni očitki, da
je »prodal občino Srbom« itd. Oba
komisarja sta morala vsled tega ne-
hati z delom, ker je množica zabite
markirane kline sproti izruvala. Ko-
misarja sta nato prekinila delo dok-
ler ne dospe potrebna asistenca.
(Izmed 1050 prebivalcev občine
Kapla je bilo navzočih le kakih 50
zapeljanih, ki silijo pod Avstrijo,
ostali so srečni, da so se te države
rešili. Op. ur.)

Italijanska vlada, Baroš in Delta.

LDU Beograd, 17. marca. Pres-
buro poroča preko Trsta, da je po
vesteh iz Rima razvidno, da se ita-
lijanski službeni krogi drže zelo re-
zervirano glede rešitve vprašanja
lube Baroša in Delte. Vendar pa se
doznava, da se italijanska vlada ba-
vi z mislijo, da bi sprejela stališče
Rečanov, ali bolje rečeno nekaterih
oseb na Reki, naj se združita z re-
škimi pristaniščem Baroš in Delta
ter postavita pod nadzorstvo po-
sebne zveze narodov, v kateri bi

bile zastopane Italija, Jugoslavija in
reška država, eventualno tudi vse
one države, ki bi se posluževale re-
škega pristanišča. V ta namen bi v
kratkem imel priti na Reko Ulina.
Dan sestanka komisije za določitev
meje reški državi še ni določen.
More pa se reči, da želita obe dr-
žavi, da bi omenjena komisija
kmalu pričela z delom, pri čemer bi
mogla reška država izraziti svoje
mnenje kot direktno prizadeta dr-
žava.

Rusko-angleška trgovska pogodba podpisana.

Važne politične določbe.

LDU London, 16. marca. Lloyd
George je izjavil v spodnji zbornici,
da je angleško-rusko trgovsko po-
godbo danes dopoldne podpisal tr-
govinski minister za Veliko Britani-
jo in Krasin za sovjetsko Rusijo.

LDU London, 17. marca. Danes
podpisana rusko-angleška trgovin-
ska pogodba je do sklepa splošnega
miru provizornega značaja. Stopi
tako v veljavo. Obe državi se ob-
vezeta, da odstranita vse zapreke
za trgovino in ladjeplovbo, da pre-
nehata s sovražno propagando, da
ukineta blokado in vzpostavita po-

što in brzojav, kakor je bilo to leta
1914.

LDU 17. marca. Rusko-angleška
trgovinska pogodba stopi takoj v
veljavo, če se izpolnijo te določbe:
1. obe državi se obvezeta opustiti
vse sovražnosti in vso propagando
proti drugi državi. Posebno se ob-
veže še Rusija, da ne bo pomagala
in podpirala indijskih in afganistan-
skih plemen, če bi ti pričeli s sov-
ražnostmi napram Angliji. 2. držav-
ljanom obeh držav se dovoli povrat-
ek v domovino.

Skrajni naporu sovjetske vlade.

Uporniki ignorirajo grožnje in vabila.

Rotterdam, 17. marca. (Izvirno poročilo.) »Nieuwe Rotterdamse Courant« jav-
lja, da se je včeraj v kronstadtu zopet
streljalo. Vести z Moskve, da so boljševiki zo-
pet zavzeli kronstadtske forte, je neresni-
na. Pričakuje se, da bodo uporniki skušali
izločiti Petrograd.

Basel, 17. marca. (Izvirno poročilo.) Iz
zahajih brezžičnih brzojav moskovske vla-
de izhaja, da traja ljudski upor v Moskvi
dalje. Prebivalstvo zelo trpi. Pomankanje
živil in premože je ravno tako veliko kot
v Petrogradu. Položaj sovjetske vlade po-
staja resen zlasti radi tega, ker so čete, ki
so bile odposlane v Petrograd, prešle k
upornikom.

LDU Kodanj, 17. marca. Kakor javlja
»Politiken« iz Helsinkija, se potrjujejo
vesti, da drži v Petrogradu vse delavstvo

s kronstadtskimi revolucionarji. Tudi petro-
gradske čete niso več zanesljive. K upor-
nikom je pristopil 561, polk v Krasni Gorki.

LDU Moskva, 17. marca. (Brezžično.)
Sovjetska vlada je razglasila, da se onim
vojnikom v Kronstadtu, ki bi takoj položili
orožje, ne bo ničesar zgodilo. Snoči je bilo
iz Kronstadta slišati močno streljanje s
strojnimi.

LDU Moskva, 17. marca. (Brezžično.)
Rdeče čete v Kronstadtu so zahtevale, naj
se voditelji ustaje podvržejo določbam so-
vjetske vlade in naj odrede demobilizacijo.
Dobili so odgovor, da bo vsak vojak, ki
bi zahteval demobilizacijo, takoj ustreljen.
Kmeti iz petrogradske okolice, ki so jih pri-
tegnili k transportni službi, baje radevolje
in z veseljem izvršujejo svoje naloge. —
Na linski obali se opaža živahnije gibanje

belih gardistov, ki jim povečujejo caristič-
ni častniki.

LDU Varšava, 17. marca. Od linske
meje se javlja, da delajo boljševiki sedaj
velike priprave za odločno oienzvo proti
Kronstadtu, katere naj se udeležijo mnogošte-
vilno topničarstvo, mnogo pehote, letalcev
in parnikov, katere izkušajo izpeljati iz le-
du pred Petrogradom. Oienziva naj se pri-
čne okoli 20. do 25. t. m.

Reval, 17. marca. (Izvirno poročilo.)
Na komunističnem kongresu v Moskvi je
bilo 569 glasov oddanih za politiko Ljenuina,
56 pa za politiko Trockega. Kongres je iz-
javil, da se Rusija ne more gospodarsko
obnoviti. Za to se morajo poklicati inozem-
ski tehnik in se morajo dati inozemstvu
koncesije.

PRED REKONSTRUKCIJO VLADE.

Beograd, 17. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Danes dopoldne je minist-
ski svet imel sejo, na kateri je minist-
ski predsednik Pašić poročal o
razgovorih z dr. Karamahmedovićem.
Ker se jutri zvečer vrne minist-
stra Drašković in Janković, se bo
pojutrišnjem razpravljalo o rekon-
strukciji kabineta.

MUSLIMANI.

LDU Beograd, 17. marca. Skoro
vsi člani muslimanskega kluba so
odpotovali v Sarajevo, da poročajo
na zborovanju muslimanske organi-
zacije o svojih pogajanjih z vlado.
Muslimani se v splošnem strinjajo
z doseženimi uspehi.

LDU Beograd, 17. marca. Danes
dopoldne je bila seja ministrskega
sveta, na kateri se je razpravljalo o
pogajanjih z muslimani.

NEZADOVOLJNOST V DEMO- KRATSKEM KLUBU.

Beograd, 17. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Demokratski parlamentarni
klub je imel danes sejo, ki je bila
zelo burna. Razpravljali so o spo-
razumu z muslimani. V demokrat-
skem klubu je nastalo nezadovolj-
stvo zaradi popuščanja, in sicer
zlasti pri mladih članih. Klub še ni
sklepal o sporazumu. Včeraj se je v
kuloarjih konstante razširjala vest,
da bo zaradi tega izstopilo gotovo
število poslancev iz kluba. Vaš po-
ročevalec se je informiral pri neka-
terih poslancih demokratskega kluba
o tej zadevi. Izjavili so mu, da
sicer obstoji v klubu nezadovolj-
nost, ker se je popustilo v zadevi
imena države (kakor znano, zahte-
vajo demokrate, naj se naša država
imenuje »Jugoslavija«, Op. ured.) in
glede agrarne reforme, do razkola
v stranki pa ne bo prišlo, ker vlada
v klubu disciplina in se vsi podvrže-
jo sklepom večine.

TUDI AVRAMOVIČEVA SKUPINA BO GLASovala ZA USTAVO.

Beograd, 17. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Zemljoradnik Mihajlo
Avramović je v ožjem odboru izja-
vil, da bo njegova stranka glasova-
la za ustavo. Ako ne pride do spo-
razuma glede agrarne reforme, bo
klub pred glasovanjem v plenumu
obazložil svoje stališče in bodo nje-
govi člani glasovali proti onemu
členu ustave, ki govori o agrarni
reformi.

CIVILNA UPRAVA V DALMACIJI

Beograd, 17. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Ministriški svet je sklenil, da
se v dosedaj zasedenem ozemlju
Dalmacije ne uvede vojaška, tem-
več civilna uprava. Glede izmenja-
ve avstro-ogrskih bankovcev v teh
pokrajinah je sklenil, da se imenuje
komisija, ki bo proučila to vpraša-
nje in predložila ministrskemu svetu
svoje poročilo.

PROMET Z GRŠKO VZPOSTAV- LJEN.

LDU Beograd, 17. marca. (Urad-
no.) Dne 17. t. m. je prenehala stava
na grških železnih.

Nesporazumi o sporazumu.

Zadnje dni je bila podoba, da se naha-
jamo takorekoč na predvečer sporazuma
v konstituenti, sporazuma med centralistič-
no usmerjenimi vladnimi strankami in fe-
deralizmom Narodnega kluba ter republi-
kanizmom Radičevcev. Vesti o pripravljajo-
čem se sporazumu so prišle čisto nena-
doma, tako da smo jih že na prvi pogled
sprejemali z nezaupanjem. In imeli smo
prav. Zakaj izkazalo se je, da temelje vse
vesti o sporazumu le na vsestranskem —
nesporazumu! Paradokso, a kljub temu
resnično!

Prvi nesporazum se tiče Radičeve po-
litike. V ustavnem pododboru je izjavil ne-
nadoma dr. Drinković, predstavitelj Narod-
nega kluba, da ga je predsednik Hrvatske
Rep. Seljačke Stranke, S. Radič pooblastil,
da izjavi, da je HRSS pripravljena sprejeti
politični del ustavnega načrta Nar. kluba,
ako ta sprejme socialno gospodarski del
programa seljačke stranke. Vse je bilo iz-
nenadeno; bila je podoba, da sprejema Ra-
dič s tem novo formo v svojem sklonom
razvoju, da opušta republikanstvo in bo
proti monarhiji ter se vrže samo še na so-
cijalno delo.

Sedaj pa pride domanti Narodnega kluba,
v katerem se trdi, da HRSS po gorenji
izjavi nikakor ni opustila svojega republi-
kanskega stališča. Tega mi še danes ne
razumemo; Narodni klub zastopa vendar
načelo ujedinjenja pod Karadžorževići, za-
stopa federalistično načelo glede notranje
državne uredbe, pri čemer sprejema celo
vrsto zadev kot skupne vsej državi. Radič
pa je dozdaj stal striktno na stališču popol-
noma suverene samostojne nevtalne hrvatske
republike v mednarodno priznanem

okviru Jugoslavije. Ako Radič akceptira
politični program Nar. kluba, je torej s tem
vsekakor opustil republikansko stališče, o
tem si je politična logika vendar na jasnem.
No, Nar. klub je pojasnil, da so bili med
Radičem in njim šele razgovori o oko pla-
nja unutrašnjega uređenja države na osno-
vi nacra ustave Nar. kluba. — Vse skupaj
je torej samo nesporazum, pri čemer je vi-
deto, da je bil dr. Drinković prezgovoren.

Drugi del nesporazuma sta povzročila
dr. Šurmin in Demetrovič. Slednji je v
ustavnem pododboru postavil načelo, da se
ohrani dosedanja razdelitev po županijah
ali okrogih ter po kotarih oziroma srezih,
češ da bi nastala prevelika zmeda, ako bi
čez noč na novo upravno razdelili državo
in prevelika zamera, ako bi dežele na pri-
mer Hrvatsko, poljubno »parcelirali«. —
Dr. Šurmin pa je v naglici razumel Deme-
troviča preoptimistično, smatrajoč, da on z
županijami in kotari akceptira in ohranja
obenem tudi — Hrvatsko kot celoto, kot
pokrajino. Izjavljajoč, da bi moglo to stali-
šče služiti kot baza za sporazum z Narod-
nim klubom, je odhitel posvetovati se v Za-
greb. Srbljanec, minister za konstituentno
Marko Trifković pa je vzrodočen izjavil,
da sprejme vsako redakcijo čl. 62, v kateri
bi se sporazumeli Hrvati med seboj. — To-
da dr. Šurmin je spoznal svojo zmoto, uvi-
del nesporazum in — sporazum je pal v vo-
do. Narodni klub izjavlja, da Demetrovičeva
stilizacija ne more tvoriti osnove za pogaj-
janja. —

Tako smo po razkritju nesporazumov
zopet tam, kjer smo bili. Besede o sporazu-
mu so značile le nesporazumno epizodo,
ki je minula brez sledov.

OBČINSKE VOLITVE V LJUBLJANI.

LDU Beograd, 16. marca. Po na-
redbi ministrstva za notranje stvari
se bodo vršile občinske volitve v
Sloveniji najprej v večjih, potem pa
v manjših krajih. V Ljubljani se bodo
vršile 26. t. m.

ČEŠKI PROMETNI MINISTER V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 17. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Češkoslovaški prometni mi-
nister dr. Purger namerava priti za
Veliko noč v Beograd, da se infor-
мира o prometnih razmerah. Uredila
se bodo prometna vprašanja, ki
se tičejo obeh držav.

PREDKONFERENCA NASLED- STVENIH DRŽAV.

LDU Rim, 17. marca. Kakor po-
roča jo listi, se vrši koncem marca
zborovanje zastopnikov vseh držav,
ki so nastale na ozemlju bivše Av-
stro-ogrsk-monarhije. Razen ita-
lijanskega delegata, ki bo predsednik
zborovanja, se udeležijo zborov. Še
zastopniki Avstrije, Češkoslovaške,
Poljske, Madžarske in Romunije. V
Portorose bo najbrže 15. aprila kon-
ferenca, ki se je udeležijo tudi za-
stopniki entente in na kateri se bo
razpravljalo o tem, kako bi se dalo
Avstriji praktično pomagati.

SEJA MEDNARODNE KOMISIJE ZA TEŠIN, OROVO IN SPIŠ.

Praga, 17. marca. (Izvirno poro-
čilo.) »Narodni Listy« javljajo iz
Moravske Ostrove: Včeraj se je
vršila pod predsedstvom franco-
skega polkovnika Ulferja seja med-
narodne komisije za Tešin, Oravo
in Spiš. Posvetovanja so bila sploš-
ne narave. Kakor izgleda, prevladu-
je pri zastopnikih entente naziranje
Poljakov.

PRIPRAVE NA PLEBISCIT V GORNJI ŠLEZIJ.

Berlin, 17. marca. (Izvirno poro-
čilo.) V Gornji Šleziji se opaža zad-
nje dni pred ljudskim glasovanjem
velika napetost. Neprenehoma pri-
hajajo vlaki, s katerimi se dovažajo
osebe, ki imajo pravico glasovanja.
Angleška posadka v Gornji Šleziji
je bila ojačena s 4 baterijami. Tudi
italijanska posadka je dobila ojače-
nje, in sicer en polk.

OBSEDNO STANJE NA ROMUN- SKO - BOLGARSKI MEJI.

LDU Beograd, 17. marca. Ro-
munska vlada je na ozemlju v širi-
ni 40 km ob romunsko - bolgarski
meji proglasila obsedno stanje radi
vpadov bolgarskih četašev.

ZA UREDITVE POMORSKEGA PROMETA.

LDU Beograd, 17. marca. Ministriški
predsednik Pašić je včeraj sprejel deputa-
cijo, ki mu je razložila svoje želje s tem,
kako naj se uredi pomorski promet. Depu-
tacija sta vodila Sabo Jelč, pomočnik v
prometnem ministertvu in g. Banac.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA. 17. marca.

Valute in devize.

Zagreb, Devize: Berlin 229—231,
Italija 537—538, London 561—568, New
York kabal 140.35—145, New York ček
0—144, Pariz 1018—1022, Praga 189.50—
190, Švica 2450—0, Dunaj 20.65—20.80,
Budimpešta 35.75—36. — Valute: Dolarji
140.25—140.75, avstr. krone 21.50—22, car-
ski rublji 70—75, franc. franki 0—1010, na-
poleondor 482—486, nemške marke 226—228,
rom. leji 192—0, češkoslovaške krone 190
do 0, soverign 590—0.

Beograd: valute: dolarji 35.30—
35.50, funti 138—139, franc. franki 248—250,
lire 133—134, leji 49—49.50, levi 43—43.50,
marke 55.75—57.25, češke krone 45—46,
avstrij. krone 5.30—5.40, napoleonondori 122
—123; devize: London 141—141.50, Pariz
252—253, Zeneva 615—625, Praga 47.50—
47.75, Dunaj 5.15—5.20, Berlin 57.25—57.50,
Milan 133.50—134.50.

Curih, Berlin 912 in pol, New York
577.50, London 22.50, Pariz 39.90, Milan
21.57, Praga 7.60, Budimpešta 1.42 in pol,
Zagreb 3.90, Varšava 0.69, Dunaj 1.36 in
pol, avstrijske krone 0.90.

Dunaj: dolarji 698.50—702.50, marke
1125—1131, funti 2750—2770, franc. franki
4890—4930, lire 2620—2640, dinarji 1925—
1945, poljske marke 87—89, švic. franki
122.25—122.75, češke krone 914—920, mad-
žarske krone 176.75—178.75.

Praga: marke 121.50, švic. franki
1316, lire 280, franc. franki 533, madž. kro-
ne 297.50, dolarji 74.25, dinarji 200.50, av-
strijske krone 1032.50, poljske marke 7.20.

Effekti.

Zagreb: Banka za Primorje 920 do
960, Jadranska 1810—0, Jugoslovaška 550
do 555, Ljubljanska kreditna 910—0, Pra-
štedionica 10.500—12.000, Rileška pučka
405—420.

Milan Marjanović: Stara in nova država.

Federacije mi ne bi mogli sprejeti kot vodilno politično idejo iz istih razlogov, z bog katerih nas ne zadovoljuje niti centralizacija, niti sovjeta: iz enostavnega razloga, ker ne bo nič boljše, če se slabi in nesposobnejši politični elementi porazdele v federiranih avtonomnih pašlukih, ali če se skupijo v enem vsemočnem središču, ali če se demagoški natičajo v tisoč efermih sovjetov. Iz gnilega materiala ne moreš postaviti čvrste zgradbe niti z najboljšim načrtom, niti z najboljšo tehniko. A naš intelektualni in moralni, po instiven in družbeni material je star in gnil in oblikovan v popolnoma drugih razmerah in za čisto druge naloge nego so te, ki nas čakajo v novem položaju.

Naš problem ni problem politične forme, temveč problem politične sposobnosti: ni problem politične moči, temveč politične vzgoje; ni problem političnega boja, temveč politične morale, ali natančneje povedano: to ni političen problem, nego delavski, vzgojni in organizacijski problem.

In zato bi politična parola četrte skupine v resnici mogla biti: Dalje od politike! Doli s politikarji! nien politični program bi se moral glasiti: Socijalna, a ne politična država! Gospodarska, a ne parlamentarna država!

Pravna, a ne policijska država! Kulturna, a ne vojaška država! Država vrednosti, ne pa država sile!

Delavica, ne pa vladalica! S te točke gledišča dobivajo za nas vse dnevne parole in vsa vprašanja v obliki in o organizaciji države novo lice in značaj drge vrste.

Vaclav Klofač: Narodnost socijalizma.

Tretjkrat že se je pokazal zgodovinski pomen našega socijalizma za naš narod. Že leta 1897, ko je bila češka socijalna demokracija idejno popolnoma odvisna od nemške ideologije in je v češkem delavstvu ubijala narodni čut in smisel za državno samostojnost, je pomenjal vzrok in hitri napredek takratnega narodno-socialnega gibanja, kot je proglasil Rieger, novo narodno prebujenje češkega ljudstva.

V svetovni vojni je bila edina narodno-socialistična stranka, ki je imela svoje pristaše vzgojene za revolucijo. Ni se strasila niti persekucij in zaporov, niti rabelja (brat urednik Kotek) in njeni vojniki so bili brez izjeme vojniki revolucionarne češke vojske, Masarykovih legij. Socijalna demokracija je služila Avstriji, narodni socijalizem — svojemu narodu in češkemu ljudstvu. Ako bi ne bilo našega gibanja, ne bi bilo češke revolucije, ker brez širokih vrst naroda bi ne bila možna.

Sedaj ko smo postali politično samostojen narod in nas od vseh strani obkoljujejo sovražniki, ki komaj čakajo na ugoden trenutek, v katerem bi nas mogli pripeljati ob sado-ve slavne naše revolucije in ko se demon prevrata satansko reži tudi doma — zopet je naš češkoslovaški socijalizem, naš stari narodni socijalizem, ki stoji na straži in mobilizira trenutno nove, domače legije, kakor hitro grozi nevarnost naši svobodi, naši republikli.

Naša stranka je v resnici ekstenziona potreba češkoslovaškega naroda. Poslednji dnevi so nam to zopet pokazali. Kje bi bili, ako bi bile železnice, rudokopi in tovarne skozi in skozi v rokah demagoške demokracije? S svojo demagoško vzgojo mas, hodeč k njim z obljubami, ki ne odgovarjajo znanstveni resnici, katerih vse torej ne more uresničiti, je sama stvorila današnje boljševištvu, ki je ravno tako nesreča za narod, kot za delavstvo. Ako bi ne bilo nas bi boljševiki val zaplivali vse in vse steroiziral. Ob naši moči in naši samozvesti, ob trdnosti naših bratov se je zlomil blazni napad boljševiške neumnosti in zmešanosti. Republika je obstala trdno, ker smo bili mi trdni.

Materializem, na katerega se opira Marxov nauk, prinaša povsod anarhijo in upadek. Šlo je še nekako, dokler se je samo rušilo, a slabo je, kadar se mora graditi. Marxistično vzgojeno ljudstvo za novo dobo ni pripravljeno in ustvarjajoča delavnost mu je tuja. In zato pri nas ruši i republiko, mesto, da bi videla v njej osnovo, brez katere pravi razvoj socijalizma ni možen.

Ono, kar ustvarja, je idealizem. V vojni je bil revolucionarni činitelj, danes nam daje v najobupnejših momentih moralno in telesno moč, da zamoremo premagati težave povojne dobe, dograditi republiko in v bojih proti reakciji ohraniti socijalizem.

Smo zaščita republike, a ravno tako tudi rešitelj socijalizma, med tem ko ga drugi kompromitirajo. Socijalna demokracija in socijalizem sta dve različni stvari. V vojni je socijalna demokracija socijalizem izdala, da bi se umaknila persekucijam, a socijalizem je kljub temu obstal, ker so obstali ti, ki so prestali izkušnjo vojne in preganjanja.

Nismo izdali naroda in zato nam delavsko ljudstvo lahko veruje, da ne bomo nikdar izdali proletarijata. Njegova korist je korist naroda in republike in zato se z dvakratnim navdušenjem bjemmo za njegove interese. Toda socijalizem pomenja za nas potrpežljivo delati in zboljševati, nikdar ne rušiti in poslabševati, skrbeti za kruh in delo, a nikoli zaplajati rudokope in gasiti ogenj v topilnicah, zločin, za katerega je naš delavstvo plačevalo dolgo z nuno nezaposlenostjo in bedo. Proti socijalizmu pustolovcev in blazne- nja postavljamo demokratični socijalizem, ustvarjajočega dela in goreče, pozitivne socijalistične delavnosti.

In pri tem vedno in vedno proglamo: nov družabni red morejo tvoriti samo novi ljudje. To se pravi, samo dobri, plemeniti, izobraženi, pošten, delavni in značajni ljudje! Socijalizem je moralni problem in samo nagnusno komedijanstvo, za katero se mora delavstvo težko pokoriti, če se med ljudstvom razširjajo radikalne fraze, zamoči pa se ta poglavitna resnica.

V nas samih je odrešenje. Mi se moramo izpremeniti — potem bo napredoval socijalizem. Poslušajte pa marxiste, pa bo napredovala — reakcija.

Naša stranka se nahaja v tretjem štadiju svojega razvoja. Svetovna vojna je spremenila vse in pokazala tudi nedostatke in pomote dosedanjega socijalizma.

Brez ozira na gesla z zapada ali vzhoda (in glavno odondot) smo dolžni delavstvu dati program, ki odgovarja novi dobi in ki odgovarja tudi novim skušenostim vede in časa, ki bi prihranili delavskemu ljudstvu nadaljna razočaranja.

Dolžni smo podati ljudem socijalizem, ki bo vzbujal v ljudstvu radost od življenja, optimizem in vero v bodočnost, da bo enkrat za vselej onemogočeno zastrupljanje, ki zaplavlja vse s pesimizmom, obupom in zavistjo in uničuje ne samo veselje do dela, temveč veselje do življenja sploh.

Masaryk je nekoč dejal: »Mesto z mečem, s plugom, mesto s krvjo, z ljubeznijo, mesto z zavistjo, z bratstvom! To mi tretje leto svoje svobode ponavljamo. Dosledno socijalistično pojdemo naprej in zato resnično in pošteno narodno in državno in predvsem proti vsem pustolovcem, ki se skrivajo na strani in harzardirajo z življenjem in usodo delavstva ravno tako cinčno, kot je to delal z ljudstvom in njegovim življenjem cesar Viljem in Franc Jožef.

Večja izobrazba in boljši človek — to je naše geslo. In samo v tem znamenju zamore socijalizem zmagati!

Nove ustavne določbe.

Ustavni odbor je sprejel sledeče nove člene:

Država se briga, da se vsem državljanom da enaka možnost za gospodarsko usposobljenost, do katere imajo nagnjenost. V tej smeri bo izvedla organizacijo strokovnega pouka in uredila stalno podpiranje šolanja sposobne in siromašne dece.

Delavne moči stoji pod državno zaščito. Žene in nedorasli se imajo posebno zaščititi pred posli, ki so njihovu zdravju škodljivi. Zakoni odredajo posebne mere za varstvo in zaščito delavcev v vseh podjetjih.

Za vojno službo nesposobni odslužijo svoj rok na poslu, ki odgovarja njihovi moči in sposobnosti. Zakon prinese posebne odredbe o tem.

Država ima v interesu celine in na osnovi zakona pravico, da intervenira v gospodarskih odnosih državljanov v duhu pravičnosti in odpravljanja društvenih nasprotstev.

Briand o sankcijah.

Pariz, 16. marca.

V zbornici je danes začela debata o uspehih londonske konference. Razprava bo trajala več dni, morda do sobote. Briand je podal o londonski konferenci sledeči ekspoz:

Belgija, Anglija in Francija hočejo Nemčijo prisiliti, da izpolni vse obveznosti. Zavezniki so odredili kazenske odredbe soglasno v pričo izjav dr. Simonsa. Nemci v Londonu so bili uverjeni, da se zavezniki ne bodo mogli sporazumeti glede kazenskih odredb in so menili, da bodo zavezniške vojske sprejele uporni nemški delavci. Ti pa so vedeli, da so kazenske odredbe potrebne (!) Treba je zbuditi Nemčijo vti, da so ostali zavezniški edini in da bodo izvršili kazensko odredbo, kakor hitro se pokaže zla volja Nemčije. Le potem bo Nemčija pokazala svoje presenetljive pomožne vire. Treba je spomniti na to, da so takoj po porazu Nemčije moške, ki so se bali, da bi jim kdo očital njih imperializem, izkušali rešiti svoje privilegije in podjetja in da so si prizadevali udeležiti se v vseh industrijah po vsem svetu, dočim so govorili o obubožani Nemčiji. Lažnjiva Nemčija je poizkušala dobiti privolitve, računajoč na neslogo zaveznikov. Nemčija je trdila, da ne more dobavljati 800.000 ton premoga na mesec, pa je pridrla po ultimatu 2 milijona ton. Na zadnji londonski konferenci je Nemčija zaradi pretne ultimata sprejela obveznost obrokov za prvih pet let in s tem priznala, da more izpolniti svoje obveznosti.

Rusko-poljski mir.

Poljski listi prinašajo sedaj podrobnosti o mirovni pogodbi, ki se sklepa med Rusijo in Poljsko. Pogodba predvsem ugotavlja, da je konec vojne stanja med obema državama. V nadaljnjih členih proglašajo neodvisnost ukrajinske in beloruske republike, ki tvorijo znanprej sestavni del ruske sovjetske federacije. V pogodbi stoji tudi člen, glasom katerega se obvezujeta obe državi, da smatrata vse prejšnje medsebojne obveznosti za neveljavne. Za Rusijo in Poljsko velja poslej pravilo, da se ne smeta vmešavati v notranje zadeve države in strank. Nadalje obravnava pogodba vprašanje opcije pravice in garancij za narodnostne manjšine. Obe državi se odrekata plačevanju vojnih stroškov.

Poleg že omenjenih členov vsebuje pogodba tudi klavzule glede nove meje med obema državama, klavzulo glede zamenjave vojnih ujetnikov in beguncev, klavzulo o pogojih amnestije ter o reklamacijah glede umetniških zbir in knjižnic, ki so jih prejšnje ruske vlade odnesle s poljskega ozemlja. Na koncu obravnava pogodba rusko-poljske gospodarske in trgovinske odnose ter vprašanje diplomatskih in konzularnih stikov.

Poljsko-romunska zveza.

Kot smo že pisali, se je ob priliki bivanja poljskega zunanega ministra Sapiehe v Bukarešti med Poljsko in Romunijo sklenila defenzivna zveza, ki je v prvi vrsti naperjena proti napadom od strani sovjetske Rusije, ki se pripravljajo spomladi na pohod proti obema imenovanima državama. Z ozirom na pretečo nevarnost je verjetno, da so se ukrepi franco-sko-poljske aliance, ki je bila pred kratkim sklenjena v Parizu, razširili tudi na Romunijo. Ti ukrepi so v prvi vrsti protiodredbe proti boljševiški ofenzivi in se tičejo dobave orožja in municije, pomoči o tehnično oseboju itd. Pri pogajanjih v Bukarešti pa se je razpravljalo tudi o gospodarskih odnosih med Romunijo in Poljsko. Obe interesirani državi nameravati zgraditi trgovske zveze med Gdansk in Brailo, da bi na ta način prišla Poljska do direktno zveze z južno Rusijo in z vzhodno obalo Male Azije. Sklenile so se pa tudi določbe glede zamenjave romunskega žita za poljske tekstilne proizvode, predvsem za premog in sol. Izgleda dalje, da obstoje med obema državama tri pogodbe: politična, vojaška in gospodarska, ki se bodo natančno precizirale v Varšavi s sodelovanjem varšavskega romunskega poslanika Lorescu.

Interesantno je primerljati vrednost izvozne ošenice (84.865.000 dinarjev) z množino isre (2774 vagonov, t. j. 277.400 kvintalov) in vrednost moke (83.539.490 dinarjev) izvoznice (2231 vagonov, t. j. 223.100 kvintalov). Povprečna cena pšenice bi po gornjem razmerju znašala 12.20 kron kg, a pšenična moka okoli 15 K kg. Moka, ki se prodaja doma, je torej dražja, nego izvažana. Pri vsem tem sta pa izvoznici cenj pšenice in pšenične moke previsoki tudi za inozemstvo že sami ob sebi, še bolj pa, če se jim prideneta še voznina in carina (3 krone na kg).

Razumljivo je tedaj, da nismo od kontingenta 15.000 vagonov do konca lanskega leta mogli izvoziti več, nego 5005 vagonov. Pretirane cene banatskih žitnih »baronov« so najbolj sigurna prepreka izvoza. Država plava v obilici žita, a konzument mora nako drago plačevati. To so nezdave razmore, ki zahtevajo energično remediuro in to ne le v interesu konzumenta, temveč tudi v interesu znižanja vseh drugih cen in plač, ki bodo stale visoko, dokler ne pade cena žita. Ko se to zgodi, se bodo dala znižati tudi mezde delavcev, prej ne.

KDOR JUGOSLOVAN, TA MATICE ČLANI

Razna poročila.

Ministrski svet je odobril sporazum z muslimani. 15. tm. je bila seja ministrskega sveta od 16 do 18. Delegata za pogajanja z muslimani dr. Krizman in Uzunović sta izjavila, da se je z jugoslovansko muslimansko organizacijo dosegel sporazum v vseh vprašanih. Zato se je sklenilo, da se ta sporazum naznani klubom, nakar se bo definitivno sklepalo o vstopu zastopnikov jugoslovanske muslimanske organizacije v vlado. Vrh tega se je govorilo o predlogih za socijalno-gospodarski del načrta ustave, o katerih se bo te dni sklepalo v ustavnem odboru.

Nova poslanca. Verifikacijski odbor je imel sejo, na kateri je bil namesto hrvatskega bana Tomljenovića sprejet kot poslanec modruško-reške županije dr. Milan Popović. Po smrti poslanca Perića je na njegovo mesto stopil posl. Stanko Protić, kmet iz Tovariševa.

Sodišča za vojno odškodnino. Presbiro poročila: Pravosodni minister je 15. tm odredil, da imajo vsa sodišča prve stopnje in višja sodišča za vojno odškodnino pričeti z delom 1. aprila t. l.

Kolonizacija. Ministrstvo za agrarno reformo javlja, da je za tekoči letnik kolonizacija končana. Nadaljevala se bo 15. septembra.

Obmejne orožniške postaje se podvoje. Ministrstvo za notranje stvari je odredilo, da se v vsaj državi podvoji število obmejnih orožniških postaj.

Češko madžarska pogajanja. Iz Brucka ob Litvi se poročila: Ministrski predsednik grof Teleki in minister za zunanje posle dr.

Gratz sta se tukaj sestala s češkoslovaškima min. dr. Benešem in dr. Hutorotzem, da bi se porazgovorili o razmerah obeh držav in o različnih vprašanjih, izvirajočih iz mirovne pogodbe. Glede enotne ureditve teh vprašanj se je pokazala na obeh straneh naklonjenost. Ministri so se dogovorili, da bodo določili modalitete pomilostjenja zaradi političnih zločinov ali prestopkov obsojenih oseb, in da se bodo posvetovali o vprašanju ukinitve zaradi nacionalnih deliktov uvedenih kazenskih postopanj, kakor tudi o vprašanju iz narodnih razlogov interniranih oseb. Dogovorili so se tudi, omogočiti povratek beguncem in iztiran o osebam, ako se bodo pokorile zakonom. Sklenili so nadalje, da se bosta v Budimpešti in Pragi obstoječi diplomatski zastopništvi oreobrazili v poslanštvi. Za pretes inridičnih, gospodarskih, trgovinskih in finančnih vprašanj so se sestavili štirje odseki. Ti odseki se bodo po velikonočni praznikih posvetovali v Pragi ali pa v Budimpešti.

Wied zopet straši. Presbiro poročila iz Pariza: Kakor poročila »Messaggero«, so se agenti princa Wieda razšli po Albaniji, da širijo propagando za eventualni povratek princa Wieda na prestol. Ako bi bilo to mogoče, bi manever princa Wieda meril na to, da proglasi svojega najmlajšega sina za kralja Albanije in bi potem mati prevzela regentstvo, ker bi kralj bil mladoleten.

Kralj velike Romunije. Iz Bukarešte poročajo, da bo kralj Ferdinand dne 24. septembra t. l. v Karlsburgu in dne 25. septembra v Bukarešti ob velikih svečanostih kronan za kralja Velike Romunije.

Gospodarstvo.

IZVOZ NAŠE PŠENICE.

Z odredbo gospodarsko-finančnega odbora z dne 2. septembra 1920 je bil dovoljen izvoz 15.000 vagonov pšenice. Ta odredba se je tolmčila tudi v tem smislu, da se mesto pšenice sme izvažati tudi pšenična moka. Meseca septembra in oktobra je znašala izvozna carina za pšenico 50 din. na 100 kg. Od 6. novembra naprej bi imela ozirom na spremambo zakona o obrtnem davku plačevati pšenica se 25 dinarjev v zlatu (50 dinarjev v srebru), tako da bi bila morala pšenica plačevati 100 dinarjev na 100 kg, oziroma 1 dinar od kg. Ker je bi izvoz pšenice pri taki carini onemogočen, je finančni minister odredil na prošnjo udruženja izvoznikov, da se ima obrtni davek plačati v srebru. Vsi ted odredbe je plačevala pšenica od 6. novembra naprej izvozne carine 75 din. v srebru za 100 kg.

Od dovoljenja kontingenta 15.000 vagonov se je izvozilo v zadnjih štirih mesecih lanskega leta 5005 vagonov pšenice in moke. Od teh je šlo 3926 vagonov v Avstrijo, 938 vagonov v Češkoslovaško in to samo moka, a v ostale države vsega skupaj 151 vagonov. V Italijo je šlo 72 vagonov moke in 1 vagon pšenice. To nam pač razlaga, zakaj si naša valuta ne more opomoči proti liri, posebno, ako se pomisli, da je tudi izvoz lesa v Italijo precej padel. Značilno jet tudi, da je Češkoslovaška omenjenih 938 vagonov izvozila iz naše države v glavnem meseca septembra (883 vagonov), kar pomenja, da se je začela ta država preskrbovati od oktobra naprej z moko drugje, kjer jo dobiva ceneje. To nam tudi razlaga, zakaj se je češka krona proti naši od oktobra naprej stalno dvigala, ki čemer je pripomogel tudi zdatno rastoči uvoz sladkorja iz Češke v našo državo.

Iz vsega sledi, da je od oktobra naprej bil naš glavni izvoz v Avstrijo. Ali tudi Avstrija je začela uvažati pšenico iz Amerike. Vendar se ni treba bati, da izgubimo avstrijski trg. Avstrija je industrijska država, a naša država je poljedelska. Promet z Avstrijo je najbolj naraven in uajcenejši, ker smo sosedje in ker nas veže z Avstrijo Donava.

Interesantno je primerljati vrednost izvozne ošenice (84.865.000 dinarjev) z množino isre (2774 vagonov, t. j. 277.400 kvintalov) in vrednost moke (83.539.490 dinarjev) izvoznice (2231 vagonov, t. j. 223.100 kvintalov). Povprečna cena pšenice bi po gornjem razmerju znašala 12.20 kron kg, a pšenična moka okoli 15 K kg. Moka, ki se prodaja doma, je torej dražja, nego izvažana. Pri vsem tem sta pa izvoznici cenj pšenice in pšenične moke previsoki tudi za inozemstvo že sami ob sebi, še bolj pa, če se jim prideneta še voznina in carina (3 krone na kg).

Razumljivo je tedaj, da nismo od kontingenta 15.000 vagonov do konca lanskega leta mogli izvoziti več, nego 5005 vagonov. Pretirane cene banatskih žitnih »baronov« so najbolj sigurna prepreka izvoza. Država plava v obilici žita, a konzument mora nako drago plačevati. To so nezdave razmore, ki zahtevajo energično remediuro in to ne le v interesu konzumenta, temveč tudi v interesu znižanja vseh drugih cen in plač, ki bodo stale visoko, dokler ne pade cena žita. Ko se to zgodi, se bodo dala znižati tudi mezde delavcev, prej ne.

+ Priglasitev kmetijskih kultur (ozimne) ter kmetijskega orodja in strojev. Vsi kmetovalci pozivajo, da najkasneje do 24. t. m. naznanijo približno površino posejanih kmetijskih kultur (ozimne) ter svojega kmetijskega orodja in strojev. — V mestnem okrožju ljubljanskem zadevata prigrasitev vse one posestnike z Barja, Trnovega, Sp. Šiške, Vodmata, itd., ki se pečajo s kmetijstvom in imajo svoje kmetijsko orodje in stroje. V omenjenih kraih in v mestu stanujoči posestniki kmetovalci naj priglasijo pri mestnem magistratu (gospodarskem uradu) najkasneje do 24. t. m. Kdor bi se temu pozivu ne bi odzval, zapade kazni.

+ Novčevalnica za živino in mast v Ljubljani mora po naročilu deželne vlade končati likvidacijo najpozneje do 16. aprila t. l.

+ Podelitev koncesijo kr. carinskega posredništva v Ljubljani. Gen. direkcija carin v Beogradu je podelila špedicijskemu in komisijemskemu podjetju F. in A. Uher v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 4 koncesijo kr. carinskega posredništva.

+ Železniška konferenca med Romunijo in Jugoslavijo. Uprava romunskih železnice je prislila naše ministrstvo saobračaja, da čim prej pošlje svoje delegate na konferenco o direktnem železniškem prometu med obema državama.

+ Gospodarski razvoj Srbije. L. 1920. se je ustanovilo v predvojni Srbiji 14 denarnih zavodov z glavnico 48 milijonov dinarjev in 26 delniških družb z glavnico 65 in pol milijonov dinarjev.

+ Prepovedan izvoz obveznic in kuponov srbskih predvojnih posojil. Finančno ministrstvo je s sklepom od 12. marca izdalo nastopni odlok: 1. da je do daljine odredbe prepovedano izvažati z ozemlja naše kraljevine obveznice in kupone predvojnih posojil kraljevine Srbije, 2. da se ima vsako protivno postopanje kaznovati po členu 181 finančnega zakona za leto 1920—21.

+ Novi mostovi. Ministrstvo za gradbe je odobrilo kredit 2 milijona dinarjev za zgraditev novega mosta preko Drine pri Bajini Bašti. Most bodo začeli delati še tokom t. m. — Savski most med Zemunom in Beogradom je v glavnem dovršen. Montiranje se je moralo vsled male vode preložiti na poznejši čas.

+ Predilnica v Varaždinu. Varaždinski občinski svet je dovolil gradbenemu podjetniku in arhitektu Kaderžavcu, la sme zgraditi v mestu predilnica za kmetisko predivo.

+ Cene v Kragujevcu od 9. t. m. Pšenica 400—800 K, koruza 360—400 K, ječmen 360—400 K, oves 300K, fižol 600—640 K, krompir 320—400 K, mast 48 K, slanina 60 K, liter žganja 60—80 K.

+ Zaključek bilance zagrebske Prašadionice. Bilanca Prašadionice za leto 1920 je zaključila s čistim dobičkom od 20 milijonov 297.895.21 kron. Prašadionica je imela to leto denarnega prometa za 40 milijard kron. Glavnica se povisa na 120 milijonov.

+ Znižanje izvozne carine za proizvo- do kovinske industrije v Češkoslovaški. Češkoslovaški urad za promet z inozemstvom je znižal od 21. t. m. izvozno takso za vsa produkte kovinske industrije

Dnevne vesti.

— **Žalna manifestacija.** Pozivljajo se vsa društva, da se udeležijo žalne manifestacije polnoštevno in z zastavami z žalnimi oznaki.

— **Nedelja zbiranja.** V nedeljo, 20. t. m., ko odgovarja ves jugoslovanski narod z veliko žalno manifestacijo na laško izživanje s tržaško proslavo, je za vse Jugoslovane dan zbiranja. V ta namen se bodo po vseh krajih Jugoslavije pobirali prostovoljni prispevki za naša obrambna društva in v korist »Jugoslovenske Matice« se bodo prodajale razglednice. Bratje in sestre, ne prezrite dneva zbiranja, ne pozabite na preganjane tam preko! Storitve svojo dolžnost, da bo nedelja zbiranja vsem zatiranim v večer spomin in v trajno izpodbudo! Kjer še ni organiziran odbor, ki izvrši zbiranje osnujte tak odbor, ki izvrši zbiranje, tam je vaše mesto kot nabiratelji in darovalci. Na delo, za uspeh nedelje zbiranja, na delo za rešitev naše zemlje!

— **Znameniti češki gostje v Sloveniji.** Danes pridejo v Slovenijo z direktnim brzovlakom Praga-Trst delegati češoslovaške socialistične stranke, ki se bodo udeležili glavnega zborovanja Narodno-socialistične stranke v Ljubljani. Dosedaj so razpisali senator CSR Klofač, senator Stástin, poslanca Tučný in Spátný ter glavni tajnik stranke Ant. Šolc. V Maribor pridejo okoli pol 1. ure, v Celje okoli 4. ure in v Ljubljano okoli pol 6. ure popoldne. Uverjeni smo, da se narodno čuteče občinstvo sprejema udeležijo v kar največjem številu in z iskrenim sprejemom dokaže, da zna ceniti bratske stike med jugoslovanskim in češkim narodom.

— **Odlikovanje župana dr. Tavčarja.** Prestolonaslednik regent Aleksander je na predlog ministrskega sveta podelil ljubljanskemu županu dr. Ivanu Tavčarju red sv. Save II. razreda.

— **Zadeva socialno - demokratičnega poslanca Antona Kristana.** Socialno - demokratično glasilo »Naprejek« piše, da se bo glede zadeve, da je poslanec Anton Kristan prevzel upravo Friderikovih veleposreštev, da je postal upravni svetnik »Jadranske banke« in odložil svoj mandat, posvetovalo načelstvo JSDS in potem objavilo svoje sklepe.

— **Promet na progi Ljubljana - Rakek.** — Trst. Obratno ravnateljstvo južne železnice obvesti: Od 19. marca naprej vozilo na progi Ljubljana - Rakek - Trst nastopni osebni in brzovlak: Mešani vlak samo do Rakeka, odhaja iz Ljubljane ob 6.40, prihaja na Rakek ob 10.25, brzovlak odhaja iz Ljubljane ob 12.10, prihaja na Rakek ob 13.35, v Trst ob 16.35, osebni vlak odhaja iz Ljubljane ob 14.20, prihaja na Rakek ob 16.15, v Trst ob 20.40; osebni vlak samo do Rakeka odhaja iz Ljubljane ob 18.20 in prihaja na Rakek ob 20.23. V nasprotni smeri odhaja osebni vlak z Rakeka ob 5.50 in prihaja v Ljubljano ob 7.30; osebni vlak iz Trsta ob 8.50, odhod z Rakeka ob 14.14, prihod v Ljubljano ob 16.05; mešani vlak z Rakeka ob 15.34, prihaja v Ljubljano ob 19; brzovlak prihaja iz Trsta ob 12.30, iz Rakeka ob 17 in prihaja v Ljubljano ob 18.17.

— **Izd ljudskega štetja v črnomaljskem okraju.** Skupno število znaša 23.820, od teh je 22.464 Slovencev, 723 Srbov, 21 drugih Slovanov, 554 Nemcev (Kočevarjev), 9 Madžarov, 2 Italijani, 47 pripadnikov drugih narodnosti, Inozemcev je 229 (največ Amerikancev), še ne odločenih pa sedem.

— **Natečaj »Jugoslovenske Matice« za diplome in narodne kolke** je podaljšan do 1. aprila. Vse gg. umetnike nujno prosimo, da se udeležijo natečaja v kolikor more, v velikem številu.

— **Podporno društvo Jugoslovenskih akademikov** v Ljubljani razpisuje v prihodnjih dneh nabiralne pole za dobrohotne prispevke. Vesti o bednem življenju ljubljanskih visokošolcev polnočasne kolone dan na dan, položaj pa se ni s tem prav nič izboljšal. Društvo skrbi le za največjo težavo za hrano najpotrebnejšim, kar pa ne odzvarja niti povprečnim zahtevam posameznika. Težke besede so padle o stanovanjski misli in o akademskem domu, e malokd pa je imel priliko pobližje spoznati bedno stanje visokošolske omladine zlasti v zdravstvenem oziru. Podporno društvo jim ne more prispevati dovoljne bolniške podpore. Zato se obračamo tem potom na slavno občinstvo, da nam pomore po svojih močeh. Nabiralne pole bodo natančno označene z društveno štampiljo in s podpisom odbora. Na polu naj se vsak darovalec poda in naznači darovano svoto. Upamo, da navede vsakdo naše potrebe in da ne ostane naš klic brezuspešen. Odbor.

— **Društvo slov. upodabljalnih umetnikov** ima občni zbor 2. aprila ob 4. pop. pri Roži v Ljubljani. Spored: Odborovo poročilo, volitev novega odbora, razstava, sluchajnosti.

— **I. splošno društvo Jugoslovenskih upokojencev** s sedežem v Ljubljani ima svoj redni občni zbor 3. aprila ob 9. v veliki dvorani v Narodnem domu v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

— **Nesreča z mlinom.** V ljubljansko bolnico so pripehali večeraj posumnika Antona Pilica in Iv. Štruklja iz Zirovnice, ki sta razstreljevala skale na njivi. Pri tem je mina predčasno eksplodirala ter sta dobila oba hude poškodbe na glavi, rokah itd.

— **Vojaški ubežniki.** 22 letni Ant. Turnšek iz Zavrznika pri Litli, pristojen v Polzele, je pobegnil od vojakov. V noči 13. tm. je pobegnil od svoje straže pri kolarski delavnici v Siški vojak Anton Perhaj 39. pešpuka. Seboj je odnesel celo vojaško obleko in opremo.

— **Cizanska nadlega.** Nekoč je rekel aretirani cigan Hudorović: »Gospodje, Hudorović ali Hudorović je več kot hudor, kako boste pravega »pogrnili«? In res je pri vsaki ciganski lumpariji kak Hudorović ali Hudorovac zraven. Nedavno je bilo Mariji Klepec iz Dobravice pri Podzemlju več klobas, masla, pšenice itd. ukradeno. Kot tatova iščejo 25 letnega močnega kozavega cigana Janka Hudorovca in njegovo priateljico 20 letno Mariško Hudorovac.

Liubljana.

— **Fond za zgradbo in vzdrževanje dijaškega doma.** Na predlog poverjenika za socialno skrb je ljubljanska deželna vlada sklenila, ustanoviti fond za zgradbo in vzdrževanje dijaškega doma v Ljubljani. V ta namen je tudi zagotovila primeren znesek kot podlago za nadaljnjo akcijo.

— **Žalna manifestacija 20. t. m.** Vsi člani ljubljanskih pevskih zborov so vabljani, da pridejo v petek 18. t. m. ob pol devetih zvečer v pevsko dvorano »Glasbene Matice« (Vegova ulica) radi skupne vaje za žalno manifestacijo, ki se bo vršila 20. t. m. Društvom vposlane note za skupne pesmi naj prinesejo seboj. Prosi se za polnoštevno udeležbo. — Priprav. odbor Zveze pevskih društev

— **Na naslov južne železnice.** Od strani trgovcev prihajajo pritožbe, da se v skladišču na tukajšnjem glavnem kolodvoru ne pride nikamor z delom. Na eni sami tehničari se sprejema blago za tržaško, za vrhniško, za dolensko in gorenjsko progo ter za vse postaje do Zidanega mosta, namesto da bi za vse te proge prevzemale blago najmanj dve ali tri tehnične. Vsi tedaj morajo čakati vozniški po cele dneve, predno pridejo na vrsto. Promet se je v zadnjem letu na glavnem kolodvoru zelo povečal, zato bi bilo potrebno, da se temu neznosnemu čakalju pri oddajanju blaga odpramo. Skrajni čas je, da se ravnateljstvo v tem oziru zgane in vsaj deloma prilagodi današnjim potrebam.

— **Dompfarramt v Ljubljani.** Piše se nam. Bil sem v šenklaškem župnijskem uradu, kjer uraduje star gospod kanonik Nad vratni vidim na tabli zraven slovenskega napisa tudi »Dompfarr-Amt«. Na vprašanje, čemu imajo še nemški napis, mi je g. kanonik pojasnil, da zato, ker imamo tudi Nemce v Ljubljani. Sploh pa, da mi to nič mari ne »gres«.

— **Na predavanju »Kosovo in srbske narodne pesmi«**, ki se vrši 18. t. m. ob pol 20 v I. razredu deške ljudske šole v Siški, vabi Sokol v Siški.

— **Klub »Soča«** aзнanja svojim članom in prijateljem, da predava v petek (ne v soboto!) 18. t. m. ob 8 in pol zvečer v restavraciji pri Zatorogu g. Ivan Renčelj: O Taylorjevem delovnem sistemu.

— **Dražba zaplenjenega konja.** V ponedeljek 21. t. m. bo prodan na dražbi lep, močan zaplenjen konj, na pristavi Zelen hrib poleg Dolenskega kolodvora ob 3. pop.

— **Izgubljen denar.** Anton Sever, skladiščni sluga drž. železnice, stanujoč v Kolizeju, je dne 4. tm. izgubil črno papirnato listnico, v kateri so bili 3 bankovci po 100 dinarjev, več drugih bankovcev, 4 ruski bankovci (2 po 500, 2 po 25 rubljev) ter izkaznica na njegovo ime.

— **Policijska kronika.** Večeraj je podala policija 24 poročil, in sicer zaradi cestnega polic, reda 9, zaradi pasjega kontumaca 6, zaradi pijanosti in kalenja nočnega mira 5 razna poročila 3 in zaradi telesne poškodbe 1 poročilo.

— **Pasje tatvine** so menda največji šport ljubljanske »dolge roke«. O takem slučaju smo poročali večkrat, a sedaj je prijavila policija Krže Stefka s Trnovskega pristana, da ji je neko ukradel z dvorišča 6 tednov starega črnokostrega psička.

— **Izgubila se je zlata broža** z ljubljani na poti od Nunske ulice po Bleiweisovi cesti, Šelenburgovi in Prešernovi ulici do Mestnega trga. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti dobri nagradi na policiji.

Maribor.

— **Žalna manifestacija v Mariboru.** V nedeljo, 20. t. m. se vrši na Glavnem trgu v Mariboru veliko žalno zborovanje radi aneksije našega Primorja po Italijanih. Nastopili bodo razni govorniki vseh strank. Na sporedu bodo tudi pevске točke »Glasbene Matice« in drugih pevskih zborov. Po zborovanju na Glavnem trgu se vrši obhod po mestu. Prodajali se bodo na ta dan posebni znaki in razglednice. Popoldne se uprizori v gledališču »Hasanaginica« in zvečer žalna predstava z raznimi točkami, med temi deklaracije itd. Naša narodna dolžnost je, da se vsi brez razlike strank udeležimo žalne manifestacije in pokazemo s tem svojo žalost nad izgubo primorskih bratov.

— **Podružnica Jugoslovenske Matice v Mariboru** ima v soboto 19. tm. ob pol 11. v veliki dvorani Narodnega doma svoj občni zbor, na katerem se bo predavalo tudi o razmerah v neodrešenih krajih. Vršijo se volitve novega odbora in delegatov. Člani in prijatelji Jugoslovenske Matice se vabijo, da se zborovanja polnoštevno udeležijo.

— **Kako se je vršilo v Mariboru ljudsko štetje.** Poročajo nam: V tukajšnji kaznilnici je prijavil kurat Tomšig (Tomšič) kot materini jezik turkščino, upravitelj Straka je vpisal sebe za Čeha, ženo (roj. Bračičevo menda v Hrastniku) pa za Nemko, ravnatelj Serpič, Slovenec, je vpisal oba svoja otroka za Nemca in učitelj Kristofč, Hrvat, ki ima enega sina jugoslovanskega častnika in drugega v vojni akademiji v Beogradu, je vpisal svojo hčer za Italijanko. — Ta babilonska zmešnjava se nam zdi skoro neverjetna.

— **Uspesoblenostne skušnje** za obče ljudske in mešč. šole začnejo na tuk. državnem moškem učiteljskišću 25. aprila

— **Bivši poverjenik za pravosodje.** svemir Fon, je v torek nastopil svoje službeno mesto pri kazenskem senatu okrožnega sodišča v Mariboru.

— **Atentator Vladimir pl. Rosenherg.** ki je, kot smo že večeraj poročali, na kolodvoru napadel in ranil redarja Ostrouško, je bivši kapetan ruskega gen. štaba in vnet ruski agitator za boljševike. — Ranjeni Ostrouška bo vzlic resnim poškodbam okrevaj, če ne nastopijo nepričakovane komplikacije.

— **Radi protidržavnega hujskanja in žalitve dinastije** je mariborska policija prijela čl. državljana gosp. Ketmaneka, ki je zadnji čas kot verižnik živel v belovarski okolici. Izročen je okrožnemu sodišču. Po zasluženih kazni se Hetmanek izžene iz naše države.

— **Ob razno obleko in perilo.** vredno 20.000 K je prišla vdova Ana Kraner, gospodinja pri veleposrešniku dr. Žitniku na Plaču. Kranerjeva je imela kovčeg z obleko in perilom shranjen na Borovnici pri neki družini. Tatovi, ki so Kranerjevo okradli, so že izsledeni.

— **Tatinska »preprodajalka«.** Oče 36 letne Julije Klug je pred časom izročil neki Tereziji Rumež brez stalnega bivališča, razno moško in žensko perilo vredno 2000 K v svrhu, da ga Rumeževa proda. Ta pa jo je z blagom vred popihala.

Celje.

— **Žensko društvo v Celju** je imelo 9. t. m. občni zbor, na katerem se je izvolil sledeči odbor: predsednica ga Sernečeva, odbornice ge Rožičeva, Stermeckijeva, Bežčeva, Sedlarjeva, Jermanova, Dečkova, 21. herjeva ter gđ. Knezova in Zupančičeva, pregled, računov gđ. Jermanova in Košijeva. Društvo stoji na demokratični podlagi brez razlike strank. Zdržiti hoče vse žensko celjskega okraja in ga pridobiti za najraznovrstnejša dela, prirejati hoče predavanja, otvoriti srbohrvatski tečaj itd. Članarina znaša letno samo 3 dinarje.

— **Celjski Sokol** je vpisal pokojnega vodovo Mišiča v Jugoslovansko sokolsko matico in tej plačal 2000 K in ne Jugoslovanski matici, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Primorje.

— **Za aneksijsko proslavo 20. t. m. v Trstu** se pripravljajo velike reči. Baje se udeležijo proslave zastopniki rimske vlade, parlamenta, vojske itd. Fašisti se na proslavo pripravljajo z grožnjami našim ljudem, katerim pretijo, da se morajo njihovim ukrepom pokoriti in izvesti ta dan italijanske zastave, sicer jih pokončajo z orožjem in ognjem.

— **Vojno stanje v anektiranih krajih** je prenehalo, kakor javlja uradni list italijanske vlade. Splošna mobilizacija italijanske armade preneha koncem marca.

— **Tržaški volilni imeniki** bodo javnosti na vpogled od 17. do 22. t. m. Rok za reklamacije bo trajal 14 dni.

VSEM DRUŠTVOM!

V nedeljo proslavlja Italijani v Trstu svoj zločin nad našo krvjo, v nedeljo kličemo zato Vas na plan, da s sijajno manifestacijo naše zvestobe do ugrabljenih, zrušite pomen laške proslave.

V društvih, in naj bodo ta politična, kulturna, ali kakršnakoli, se je od nekdanj zbirala sila našega naroda in iz društev je izšlo naše osvobodilne in naše ujediniteljne. V društvih pa mora zrasti tudi ona sila, ki jo potrebujemo, da dovršimo osvobodjenje, ki ga zasmeljujejo s svojo tržaško proslavo Italijani.

Zato v nedeljo vsi na plan, zato ne sme biti društva, ki se ne bi udeležilo žalne manifestacije.

Dolžnost vseh odborov je, da poskrbe, da bodo v nedeljo, dne 20. t. m. ob tri četrt na deset vsi člani njihovega društva pred deželnim dvorcem, kjer se sestavi sprevod za žalno manifestacijo.

Vsa društva morajo biti zastopana v tem sprevodu, da bo dokumentirana naša enodušnost in da bo izpričana naša sila. Kajti ne samo kot Jugoslovenci, temveč z vsem svojim znanjem, z vsemi sredstvi, hočemo pravico in ta naša volja ni dokazana lepše, ko s skupnim nastopom vseh društev, vseh ognjišč naše kulturne, gospodarske in politične sile.

Zato v nedeljo, ob tričetrt na deset vsi pred deželni dvorec, vsi na žalno manifestacijo.

Narodna zahteva je to in društva, mozev našega narodnega življenja je ne smejo zatajiti.

»Jadranski zbor«.

Glavno zborovanje Nar. soc. stranke se vrši v soboto dne 19. in v nedelo dne 20. marca v Ljubljani. Spored: Dne 19. tm. točno ob 9. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma zbor zaupnikov NSS. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva, (R. Juvan), 2. Poročilo članov načelstva, a) talnika, b) blazajnika, c) nadzorstva, (Tavčar, Čebin, Est), 3. Zunanje-političen položaj, (dr. Otokar Rybar), 4. Poročilo poslancev NSS, (Deržić, Brandner), 5. Naš program in stališče do ostalih strank, (Fakin), 6. Organizacija in tisk, (Leitgeb), 7. Občinske volitve, (R. Juvan), 8. Volitev, a) načelstva, b) nadzorstva, c) izvrševalnega odbora, 9. Slučajnosti. Zborovanje traja od 9. do 10. ur, pol ure dop, in od 2 do 5. ure popoldne. Ob 8. uri zvečer na čast brat, Čehom družabni večer v veliki dvorani Narodnega doma. V soboto, dne 19. tm. ob 10. in pol uri popoldne javen manifestacijski shod v Unioni. Poročajo: senator CSR Václav Klofač, dr. Otokar Rybar in poslanec Deržić.

Manifestacijski shod Narodno-socialistične stranke, ki bi se imel vršiti v nedeljo, dne 20. tm., se vsled žalne manifestacije, ki se vrši istega dne ob priliki italijanske proslave aneksije našega ozemlja, vrši v soboto dne 19. t. m. ob pol 11. uri popoldne.

Družabni večer na čast češkim gostom se vrši v soboto zvečer v veliki dvorani Narodnega doma pri pokrajnih mizah. Na sporedu so pozdravni govori, godba salonskega orkestra in petje. Vstop prost za pristaje in sponzlorjenke NSS z rodbinami in za po njih vsemiljane goste. Po 11. uri se vstop ne bo nikomur več dovolil.

Delegati češoslovaške narodno-socialistične stranke, ki so prišli na zborovanje Narodno-socialistične stranke v Ljubljani, posejijo v ponedeljek 21. tm. Bled, kamor pridejo z jutranjim vlakom na blejski kolodvor. Upamo, da bo blejsko občinstvo, ki je že večkrat pokazalo s krasnimi sprejemi svoje slovansko čustvovanje tudi to pot z iskrenim sprejemom čeških bratov dokumentiralo, da zna ceniti prisrčne zveze med Čehoslovaško in Jugoslavijo.

Sport in turistika.

Občni zbor »Sportne zveze« in »Jugoslovanskega olimpijskega pododbora« se vrši kot zbor delegatov 18. t. m. ob 7 in pol zvečer v restavraciji Narodnega doma in kot glavna skupščina v soboto 19. t. m. ob 10. dop. v mali dvorani Narodnega doma v Ljubljani.

Program nogometnih tekem 19. in 20. t. m. Na praznik 19. t. m. ob pol 16. uri Ilirija : Rapid, Maribor, pred tem ob 2. uri Ilirija rez. : Jadran. V nedeljo 20. t. m. ob 15. uri Ilirija : Rapid, Maribor, pred tem ob pol 14. uri Ilirija rez. : Hermes Mariborski Rapid je drugo moštvo Slovenije. Z igralci Herte, ki se je razdružila, je dobil znatno okrepitev, tako da bo postavil proti Iliriji dovolj močno moštvo.

Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol naznaja svojemu članstvu, da se bodo savezne legitimacije in znaki izdajali pričeni v sredo 16. tm. od 5.-7. zvečer v odborovi sobi v Narod. domu. Po legitimaciji mora biti vsak osebno in mora prinesiti tudi sliko format 6x9. Brez slik se legitimacije ne bodo izda-

lele. Obenem se poravnava lahko tudi članarina. Opozarja se pa, da imajo pravico do legitimacij le oni, ki so že tri mesece članji oziroma članice društva. K

Pokrajina.

Logatec. Zvečer 7. tm. je prišel v Kramerjevo kolarsko delavnico velik, močan mladi mož, ki je govoril hrvaško in rekel, da je iz Reke doma. Pokradel je štiri rim hlapcem razne obleke, perila in obuvale ter izginil.

Novo mesto. Dne 12. tm. je našel orožnik Hacin povodom službenega obhoda v mestnem gozdiču nad kolodvorom pod neke smreke mrtvo truplo novorojenega otroka muškega spola. Truplo je bilo zavito v seno in kos vrce ter je moglo tam ležati kake 3 tedne. Detomorilko iščejo.

Čakovec. Vnoči 12. t. m. so blizu Črčesovec napadli roparji Fridrihovega hlapca iz Beltine, ki se je peljal domov iz Čakovca, hlapca so privezali roparji k voznik ročici z glavo navzdol, mu vzeli 12000 K gospodarjevega denarja ter nato pogнали k njima. Sile orožniki iz Črčesovca so rešili privezanega.

Imate bolečine? V obrazu? V cellem telesu? Vaše mišice in živci Vam odvedujejo? Poizkusite pravi Felleriev Elza-fluid! Bodele se čudili! 6 dvoinatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina oneschi.

Ali trolite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zanrtiu? Proti temu nomašni prave Felleriete Elza-kroelice! 6 štaktil 18 K. Prava želedeci okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot in poštnina posebei a naicenele. Eugen v Feller. Stribica donia Elsa tre 357 Hrvatska. A.

Mali oglasi.

Proda se:

POSESTVO

z vsemi gospodarskimi poslopji, z njivami, gozdi in travniki v okolici Vrhnike. Natančni nastov v upravi Jugoslavije. 442

DOBRO OHRANJENI HRASTOVI SODI za žganje in vino, dalje večja množina znotraj in zunaj pocinkanih železnih barelov za petrolej in bencin. Ponudbe pod P. 1921 na upravo tega lista.

CEPLJENE TRTE,

različnih čistih in rodovitnih mešanih sort ima po kron 4 komad prve vrste tudi ameriških korenjakov, in belo koreninjen Smarnico, po nizki ceni posestnik Franc Horyat Mostje, pošta Juršinci, Ptuj. 408

CIGARETNI PAPIR

Olleschan pravi z volakom in vodenim tiskom, Abadie, Golub, Altesse. Vse vrste stročnice št. 2 in 3. Vence in šopke za neveste. Velikonočne in umetne razglednice. Svilen in krep papir, pismen papir v mapah, kasetah in 100-100. Peresa, svinčnike, radirke, kamenčke, tablice, kreda, pečatni vosek, črnilo in vse v papirnato stroko pripadajoče blago. Po solidni ceni razpošilja na dehele Uranus-Papirnica, Mestni trg 11. Ljubljana. 410

MED (TRČAN)

najljepši namizni za pečivo, garantirano čebelni potanec kg 50 K. Poštni zavoj 4 kg medu 240 K franko tam. Pošlaja se po pošti in po železnici. A. Maček, čebelar, Vrhnika. 214

Kupi se:

KUPIM BRINOVO OLJE

prodam lužni kamen in predale za moko K. Mikovič Moste pri Ljubljani. 447

Službe:

SODAR

zanesljiv in pošten. ki bi tudi pomagal i. kleti se takoj sprejme. Pismene ponudbe na upravo Jugoslavije pod »Sodar«. 449

DVA DOBRA URARSKA POMOČNIKA z dobro plačo se takoj sprejmeta. Ponudbe na naslov: Rudolf Bizjak, urar in draguljar Maribor, Krekova ulica 8. 439

Razno:

ISCETA SE I ALI 2

evt. eleg. opremljeni prosti sobi s prvovrstno postrežbo po možnosti v villi. Cena postranska. Ponudba pod »ravnatelj« na upravnistvo. 449

POZOR

V našem dam za več časa dobro kdočo estilno združeno s kavarno in lokalno vinškim trgovino. Radi družinskih razmer želim isto zamenjati z manjšo trgovino ali gostilno z nekaj zemljišča. Naslov v upravnistvu. 446

PEKARIJO

dobro kdočo iščem v našem. Cenjene ponudbe prosim Franc Škafar. Gotovlje pošta Zalec. 441

V NAJEM

se išče pripraven lokal za trgovino v mestu ali v prometnem kraju na deželi. Ponudbe se prosim pod »Podietena« poštno listič Ljubljana, gl. pošta. 449

A. K. Green:

Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Z vidno nezadovoljnostjo je gospodinja stresla glavo, toda nehala je ugovarjati. Molesworth je pokazal mlademu policistu sedež, in pri tem je prvič opazil Grycevo navzočnost. Baš ga je hotel vprašati, kaj želi, ko so se začuli iz predsobe glasovi in je vstopil nov tujec.

Česa iščete vi tukaj? ga je srdito narahnil doktor in hitel mimo njega, da bi zaprl vnanja vrata, ki so bila ostala pomotoma odprta.

Novi došlec, ki je nastopal mnogo pretežneje in samozavestneje od prejšnjega, je takoj izvel svinčnik in beležnico. To je zadoščalo. Molesworth, spoznavši časopisnega poročevalca, je dal duška svojemu ogorčenju.

Kako se predrznete vdreti v zasebno stanovanje? je kričnil nad njim. Nihče vas ni klical: iščite si podatkov o nesreči, kjerkoli vam drago — od mene ne izveste ničesar.

Toda mladi mož se ni dal odgnati kar tako.

Ali želite, da spišem poročilo po svoji lastni glavi? je vprašal. Dekle iz te hiše je umrlo med vožnjo v ko-

čiji. Občinstvo ima pravico zvedeti, kako se je zgodilo. Kako naj rečem: z nožem, z bodalom, ali z — ?

Sramota, je izdaval Molesworth. Preteptati bi vas bilo treba zaradi vaše vsiljivosti. A primorati vas hočem vsaj, da poveste točno resnico, česar morda še niste storili v vsem svojem življenju. Obrnivši se k policistu, je nadaljeval: Pazite, kaj povem temu človeku; ako zapiše le besedico drugače ali doda k temu, kar tukaj vidi in sliši, le najmanjšo stvar, bom skrbel, da izgubi svojo službo. To ni prazna grožnja. Vem, za katere novine piše; urednik je moj znanec. — Poslušajte tedaj: ta gospodična, Mildred Farleyeva po imenu, bi se bila morala nocoj poročiti z menoj, in sicer, ker se ni počutila baš dobro, povsem natihiem v nekem hotelu; sirota je in nima prijateljev — oprostite, gospa Olneyeva, sorodnikov, sem hotel reči. Vse je bilo pripravljeno za slovesnost, toda ona je bila boljše, nego si je mislila. Vročični pojavi, ki sem jih opazil pri nji že popoldne, so po mojem odhodu naglo narasli. Ko sem se vrnil še pred napovedano uro, je nisem našel več v hotelu. Pobegnila je bila in mi pustila le par zmedenih vrstic. Ves v skrbih sem skočil v voz ter drevil po ulicah semintja, da bi jo našel. Bilo je seveda zaman. V tem pa sem se spomnil, da sem bil

obljubil poslati nekemu svojemu bolniku recept, ki ga je nujno potreboval. Poslal sem izvoščaka h njemu in sem se baš hotel zapeljati z vozom sam domov, kar zagledam na 22. cesti dekle, ki je sedelo pred neko hišo na stopnicah ter se mi je videlo znano. Izprva nisem verjel svojim lastnim očem, toda prepričal sem se, da je v resnici izgubljena. Gospodična Farleyeva je imela hudo vročico in me ni spoznala. Tako trudna sem, je dejala, ko sem jo vzdignil, in spustila glavo na mojo ramo. Hkrati pa sem začul žvenket, kakor bi padla na tlak stekleničica in bi se razbila; še tisti hip mi je zašalo po pruski kislini. Ves preplašen sem nesel bolnico v voz in skušal dospeti čim najhitreje v svoje stanovanje. Ona pa je blede la in sla-

bela čedalje bolj; videl sem, da smrt ni več daleč. Ustavil sem pred lekarno in prosil pomočnika, naj mi pomore zanesiti gospodično noter. Ko pa sva prišla do voza, je bilo že prepozno: v moji odsotnosti je bila umrla.

Strašno! je vzkliknila gospodinja, in celo brezčutni poročevalec se je zdel zmeden in osramočen.

Odkod je vzela strup, je nadaljeval zdravnik, bo treba šele dognati; brez zdravniškega predpisa ga ne bi bila dobila, in jaz ji ga tudi nisem dal.

To je vse, kar mi imate povedati?

Za svoj članek imate dovolj, je odvrnil doktor kratko, ostalo pa pride kasneje.

Poročevalec se je moral zadovoljiti.

Ko je izginil, je prišel na vrsto Gryce.

Kdo ste? ga je vprašal Molesworth.

Stari mož je dozdevno trepetal od slabosti. Tako hude bolečine sem imel, je dejal, a zdaj pojdem vendar domov. Ali je kdo tako dober, da mi pomore po stopnicah?

Bolečine? je rekel doktor, ki nikakor ni bil trdosrčen. Kaj pa vam je?

Revmatizem imam v želodcu in hotel sem vas prositi opija; toda za-

mudil sem se itak že predolgo. Doma so gotovo v skrbih, kjer sem, in razen tega mi je že nekoliko odleglo.

Izgovor se je zdel tako naraven, da doktor Molesworth ni sumil ničesar posebnega in mu je prijazno ponudil roko. Toda mladi policist ga je prehitel.

Prepustite ta posel meni, je rekel dobrodušno in ustrežljivo. Brez dela sem in vem, kako je treba ravnati s starimi ljudmi.

Zaupno je pokimal predstojniku ter ga spremil iz sobe. Jedva pa sta zaprla vrata za seboj, mu je šepnil naglo: Ali imate zame kako povedanje? Mari ni vse v redu?

Odprite oči in pazite na vse, na vsako najmanjšo malenkost; pri tem pa glejte, da vas ne zalotijo! se je glasil mirni, a nujni odgovor. Morda bom moral poslati na vaše mesto koga drugega, ker vas poznajo, kdo ste.

Dospela sta bila do hišnih vrat. Gryce je zunaj počasi in z vidno trudnostjo nadaljeval svojo pot. Velik del njegovih nocojsnjih bolečin ni bil samo izmišljotina: res se je čutil izmučenega.

EDINI SLOVENSKI DNEVNIK,
KIPOROČA STVARNO
IN NEPRISTRANSKO.
JE „JUGOSLAVIJA“.

NOVO! NOVO!
„MALENKOSTI“
Spisal **IVAN ALBRECHT.**
Izdala in založila
Zvezna tiskarna v Ljubljani.
Cena 18 K broširani knjižici.
NOVO! NOVO!

Industrijsko podjetje išče za
takojšen nastop
**pisarniškega
praktikanta**

z dovršeno podrealko ali me-
ščansko šolo. Pogoj lepa pisava
in popolno znanje slovenskega
in nemškega jezika. Ponudbe
pod „Industrija 100“ na upravo.

ODIX Najboljša voda za
usta. — Odstranjuje
amjesta neugodan
dah.
E. M. PENKALA i drug, Zagreb.

„SLOVAN“

letniki 1906, 1907, 1908, 1909,
1910, 1912, 1913, 1914, 1915,
1916, 1917 ima v več izvodih
uprav. „Jugoslavije“
v Ljubljani.

Cena krasno vezani knjigi je
80 kron.

Računovodja

se išče. Zraven plače, deputatno
stanovanje, kurjava in zemljišče. Prošnje
je vložiti na

Gozdarski urad v Soteski
p. Toplice pri Novem mestu.

Prvorazredno

SJEME,

žitarica, kukuruza, grahorice, preje,
muhari, povrča i originalne njemačke
krmne repe dobavlja „Sjemenar“
d. d., Osijek. Gajev trg 1.
Tel. br. 663. Brzjav. Sjemenar, Osijek.
Ček. post. št. br. 33346.

Najlepše in najcenejše darilo
za vsako priložnost je

Moj zverinjak

knjižica našim malim za zabavo in
pouk s 45 slikami in k tem
spadajočim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8,

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, 1.

Zahtevajte „Jugoslavije“ v
vseh gostilnah, kavarnah in
bivnicah!

NUDJAMO:

Češij-ve, spone za keso, okosnice;
Nožev, vilice, žlice, lokote;
Parfum, brkomaž, puder, briljantin
Vezivo, tipke, vrpce;
Zniranje, stijen, karamnice;
Brošev, prste, ja, naušnice;
Kopke, dugmeta, drukera;
Olovaka, pera, brizaljka.

Cetke sve vrsti!

I svu ostalu galanterijsku i nirmberžku robu!

Prodaja samo na veliko! Prodaja samo na veliko!

Braća Sviežić, Zagreb

Telefon 23-44. Patrinska ul. 5. Telefon 23-44.

Največji uspeh imajo
oglasi v „Jugoslaviji“.

Priporočajte in razširajte „Jugoslavijo“

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marilin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolinji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge
in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.
Prometa do srede unija
nad 65,000.000 kron.

4¹/₂%

čistih brez odbitka
rentnega davka.

Neposredno pod
državnim nadzorstvom.